

Strategisk trafikplanerare
Christofer Ingemansson
christofer.ingemansson@trelleborg.se
0410-73 43 35

Yttrande på remiss, Boverkets uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (2015:216)

Sammanfattning

Trafikbullerförordningen ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt.

I april 2025 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå betydande ändringar i trafikbullerförordningen.

Det övergripande syftet med uppdraget var att lägga fram förslag som påtagligt kan förenkla detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, samt att förslagen skulle möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

Sammanfattningsvis bedömer kommunen att förändringen i trafikbullerförordningen inte i tillräcklig grad leder till en väsentligt förenklad, mindre kostsam och i tid förkortad detaljplaneprocess samt att förslaget om att ta bort tillgången till ljuddämpad sida för alla lägenheter i praktiken innebär en väsentlig försvagning av den reglering som idag syftar till att skydda befolkningen från ohälsosamma bullernivåer i bullerutsatta lägen.

Kommunen anser därför att förordningens nuvarande lydelse bör behållas och att Boverket i stället bör erhålla ett uppdrag om att ta fram tydliga riktlinjer om hur befintlig förordning på bästa sätt kan tolkas och användas.

Bakgrund

Trafikbullerförordningen ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt. Förordningen innehåller riktvärden för buller från spårtrafik, vägar och flygplatser vid bostadsbyggnader samt bestämmelser om beräkning av bullervärden vid bostadsbyggnader.

I april 2025 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå betydande ändringar i trafikbullerförordningen. Det övergripande syftet med uppdraget var att lägga fram förslag som påtagligt kan förenkla detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, samt att förslagen skulle möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

I uppdraget ingick att särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden, till exempel på bostadsgård eller gemensam uteplats. I praktiken ger förändringen möjlighet till enkelsidiga lägenheter mot kraftigt bullrande miljöer samt en förskjutning från att bedöma bullernivåer inomhus till att beakta bullernivåer utomhus vid en luddämpad sida.

Regeringskansliet skickade den 5 augusti 2026 ut remisshandlingen avseende förändringar i trafikbullerförordningen till ett antal remissinstanser, varav Trelleborgs kommun är en. Sista svarsdag är den 7 september 2026. Diarienummer hos Regeringskansliet är LI2026/00657.

Samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter

Konsekvenser för tolkningen av paragrafer

Problembeskrivning:

Boverkets förslag är att omformulera 3 och 4 § i förordningen. Förändringen består i stort av att tilläggstexten i 3 § om mindre lägenheter om 35 kvadratmeter utgår samt att fokus förskjuts från att innehålla bullernivåer inomhus till att tillförsäkra att bullernivåer i stället enbart innehålls utomhus vid en så kallad luddämpad sida.

Kommentar:

Den föreslagna omformuleringen av 4 § förefaller svårtolkad och ger upphov till en rad frågeställningar. Kommunen anser att det är svårt att på ett precist sätt tolka vad som menas med ”en luddämpad sida som skapar förutsättningar för en god utemiljö i anslutning till byggnaden.” och särskilt i relation till tilläggstexten ”om byggnaden vid tillämpning av första stycket har olika långa sidor bör i första hand en längre sida väljas.”

4 § verkar även gå i konflikt med 3 § punkt 2 som stipulerar lägre bullernivåer än vad som ställs som krav i 4 § andra stycket punkt 2, kring att 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå ska innehållas vid en uteplats. Det kan bli

svårt att tolka om uteplats och god utemiljö ska bedömas vara samma sak, på samma plats eller som två olika saker.

Kommunen anser även att uttolkningen av 4 § tredje avsnittet (om långa sidor) kan bli föremål för diskussioner och osäkra antaganden.

Kommunen ser inte att remisshandlingen på ett tydligt sätt bemöter frågan om tolkningsosäkerhet eller på ett tydligt sätt förklarar hur kommuner ska kunna arbeta med förändringarna i förordningen. Kommunen bedömer därför att tolkningsosäkerheten kan resultera i godtyckliga bedömningar, och som direkt går i konflikt med det som förändringen syftar till avseende en uniform och enklare hantering av förordningen och planprocess.

Konsekvenser för detaljplanprocessen

Problembeskrivning:

Boverket pekar på att trafikbullerförordningens nuvarande lydelse ger att vid bostadsbebyggelse i lägen där riktvärdet 60 dBA överskrids så behöver minst hälften av rummen i varje bostadslägenhet vändas mot den ljuddämpade sidan. Kravet ska tillgodoses vid detaljplanering och vid prövning i bygglov utanför detaljplanlagt område. Nuvarande lydelse ställer krav på att planlösningen till en del styrs redan i detaljplanprocessen, med planbestämmelser som tillgodoser kravet på bostadsrummens orientering.

Boverket hävdar att kraven i detaljplaneskedet kan innebära ekonomiska risker i ett tidigt skede av exploateringen, innan det är säkerställt att detaljplanen antas, får laga kraft och genomförs. Boverket menar att detta kan dämpa byggherrens vilja att driva igenom och/eller genomföra detaljplanen.

Boverket pekar även på att nuvarande reglering begränsar vilka planlösningar som är möjliga i bullerutsatta lägen med höga ljudnivåer. Boverket menar därpå att förordningens nuvarande lydelse kan medföra att de bostäder som byggs inte alltid motsvarar efterfrågan på marknaden. Boverket har däremot inga närmare uppgifter på hur vanligt det är att ovan beskrivna problem uppstår.

Vidare lyfter Boverket att det förefaller som att trafikbullerförordningens regler, och de planbestämmelseregleringar som blir en följd av förordningen, tillämpas felaktigt.

Kommentar:

Kommunen anser att remisshandlingen tydligare behöver beskriva problembilden om i vilken grad nuvarande förordning orsakar problem vid planering av nya bostäder. En mer detaljerad bakgrundsförklaring återges ej i handlingen och de exemplifieringar som beskrivs i handlingen visar inte att det finns ett systematiskt eller utbrett problem. Då problembeskrivningen inte kan visa på ett reellt bevisat problem så är det svårt för kommunen att bedöma om de föreslagna förändringarna har en möjlighet att uppnå de förenklingar i planprocessen som är målsättningen.

Kommunen vill även framhålla risken för att förändringen innebär sämre möjligheter att förutse vilken boendekvalitet nya bostäder kommer att erbjuda. Den förutsägbarhet som förordningen idag "tvingar" fram, genom att planlösning beskrivs redan i planskede, utgår med förändringarna. Med nuvarande förordning

kan kommunen säkerställa en rimligt god boendemiljö i ett tidigt skede, även i lägen med höga bullernivåer från det omgivande väg- eller gatusystemet. Förutsättningarna och effekterna av en byggnads placering blir idag hanterat redan tidigt i detaljplanskedet, vilket skapar en förutsägbar genomförbarhet redan innan bygglovsskedet.

Kommunens erfarenheter är att hanteringen av planlösningar och lägenheternas utformning vanligtvis aldrig, eller i undantagsfall endast i mycket liten grad, påverkar en detaljplans tidplan, kostnad eller hantering. Utifrån kommunens perspektiv finns det inga utredningskostnader eller tidsaspekter att kapa kopplat till planprocessen. Utifrån den aspekten är det viktigt att lyfta att den eventuella tids- och kostnadsvinst som en förändrad förordning (som inte ställer krav på redovisning av planlösningar utifrån bullerproblematik) kan ge på en aggregerad nivå, måste relateras till de konsekvenser förändringarna direkt kan ge på enskildas boendemiljöer.

Det finns idag dessutom mycket goda möjligheter att genom byggnadstypologi och byggnadens placering uppfylla gällande förordning och samtidigt skapa genomförbara bygggrätter. Trelleborgs kommuns arbetar principbaserat i dessa frågor och gällande förordning utgör inte något hinder för utveckling av bostadsbeståndet.

Kommunen gör därför bedömningen att ett rimligt alternativ till de föreslagna förändringarna vore att Boverket tydliggör hur nuvarande förordning ska tolkas och användas i kommunernas dagliga arbete med detaljplaner, bygglov och tillsynsarbete. Med ett sådant tydliggörande kan nuvarande förordning, och upparbetade arbetssätt, behållas samtidigt som användningen av förordningen blir mer konform, tydlig och rationell mellan handläggare, kommuner och länsstyrelser.

Konsekvenser på boendemiljön

Problembeskrivning:

Boverket resonerar i remisshandlingen att en utgångspunkt i arbetet därför har varit att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som är möjligt med dagens regler.

Paradoxalt nog pekar Boverket, i konsekvenskapitlet, själva på att det inte kan uteslutas att bostadshus kan lokaliseras till andra, mer bullerutsatta platser om förändringen genomförs. Bostadshus skulle med en förändrad förordning kunna placeras i bullrigare miljöer än idag, vilket skulle leda till en generellt högre bullernivå på den exponerade sidan.

Likväl bedömer Boverket att förslaget inte påverkar möjligheterna att uppnå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

Kommentar:

Kommunens håller med om Boverkets konstaterande att det finns en uppenbar risk för att fler bostäder byggs i mycket bullriga lägen. Kommunens bedömning är att risken är för stor i förhållande till den eventuella men också begränsade förenkling av detaljplanprocessen som förslaget kan medföra.

Med förändringen blir det möjligt att bygga enkelsidiga lägenheter, även stora, som inte har tillgång till någon ljustämplad sida och som kan utsättas för höga bullernivåer vid fasad. Det finns inte heller längre någon övre gräns för tillåten ljudnivå på den bullerutsatta sidan. De åtgärder som då kan mitigera höga bullernivåer är också åtgärder som negativt kan inverka på boendemiljön/inomhusmiljön, som färre fönster eller fönster som inte går att öppna. Förändringen öppnar även upp för tjockare/djupare huskroppar, med risk för mörka ensidiga lägenheter som följd.

Kommunen anser att förslaget om att ta bort tillgången till ljustämplad sida för alla lägenheter i praktiken innebär en väsentlig försämring av den reglering som idag syftar till att skydda befolkningen från ohälsosamma bullernivåer i bullerutsatta lägen.

Kommunens bedömning ska ses i ljuset av det kunskapsunderlag som Boverket själv beställt och tagit fram. I kunskapsunderlaget *Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljustämplad sida för bullerutsatta bostäder* (KI institutet för miljömedicin 2025) tydliggörs på vetenskaplig grund vilka konsekvenser som en förändring i förordningen kan medföra. Institutet poängterar att borttagandet av krav på ljustämplad sida innebär sämre skydd mot trafikbuller för de mest utsatta utemiljöerna, även vid god fasadisolering och under förutsättning att fönster hålls stängda, att även större lägenheter kan lokaliseras helt mot kraftigt bullerutsatt sida vilket kan leda till att fler bor längre i dessa bullerutsatta lägen och därmed exponeras under längre tid, att barnperspektivet inte i tillräcklig grad tas i beaktande samt att kravet om God utemiljö vid bostaden visserligen är positivt men inte kan kompensera för en dålig ljudmiljö i bostaden. Institutet bedömer även, till motsats till Boverkets bedömning, att förslaget försvårar möjligheten att uppnå miljömålet om god bebyggd miljö för alla.

Kommunen anser att de hälsoperspektiv som Boverket, genom institutets kunskapsunderlag, lyfter väger avsevärt tyngre i avvägningen mellan en eventuell förenklad planprocess och skyddet för människors hälsa.

Underlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-09-04
Boverkets rapport – uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen
Regeringskansliets remissmissiv

Yttrandet skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Christofer Ingemansson
Strategisk trafikplanerare
Planenheten, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Maida Bajrami-Engqvist
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen